

činnost dr. P-e, jakožto člena poradního sboru vládního komisaře města M., ve věci pronájmu elektrárny byla v té době již skončena, neboť, jak zjištěno, smlouva o pronájmu elektrárny byla vládním komisařem města M. již dne 12. července 1922 podepsána a po schválení nadřízeným županským úřadem byla elektrárna již v měsíci říjnu 1922 U-ské elektrárenské společnosti jako nájemci předána. Že obžalovaný, aneb někdo jiný dr. P-ovi před uzavřením zmíněné nájemní smlouvy slíbil odměnu za to, aby se jako člen poradního sboru přičinil, by nájemní smlouva s U-skou elektrárenskou společností byla uzavřena, ze zjištěného skutkového stavu nijak nevychází a tato okolnost nebyla ani obžalobou tvrzena, také se strany obžaloby žádné důkazy v tom směru nebyly nabídnuty. Nejvyšší soud zrušil proto napadený rozsudek v této části jako zmatečný podle § 385 č. 1 a) tr. ř. a obžalovaného v tomto směru podle § 326 č. 1 tr. ř. obžaloby zprostil.

Čís. 4588.

Nátlak úředníka na strany, aby učinily něco proti své vůli, nelze považovati všeobecně za jednání dovolené, nýbrž jest při nejmenším přechodem disciplinárním, nebylo-li prokázáno, že nevybočil z mezí výkonu úřední moci.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1933, Zm IV 116/32.)

Obžalovaný L. R. obvinil v podání, zaslaném zemskému úřadu v B., okresního náčelníka v L., že delší dobu nevyřizoval jeho žádost o hostinskou koncesi, že při odchodu na dovolenou zakázal podřízeným úředníkům její vyřízení a že po návratu okresního náčelníka z dovolené obžalovaný musel ho opětovně prositi o vyřízení žádosti, dále, že okresní náčelník vykonával na obžalovaného nátlak, takže obžalovaný proti své vůli žádost o koncesi odvolal; v podání obžalovaný žádal, aby bylo proti okresnímu náčelníku nařízeno úřední vyšetřování; postup obviněného úředníka nazval svévolným.

O b a s o u d y n i ž š í c h s t o l i c obžalovaného zprostily podle § 326 č. 4 tr. ř. z obžaloby pro přečin křivého obvinění podle §§ 227, 229 tr. zák., dospěvše k přesvědčení, že jde o skutkovou podstatu přečinu urážky na cti podle §§ 2, 3 odst. II č. 2 zák. čl. XLI:1914, dotýkající se veřejného úředníka a vztahující se na výkon jeho povolání, kterou lze stíhati jen na zmocnění, jež však v tomto případě nebylo ani vyžádáno ani uděleno.

N e j v y š š í s o u d na základě veřejného líčení o zmateční stížnosti veřejného žalobce podle 1. odstavce § 35 por. nov. z povinnosti úřední zrušil rozsudky obou soudů nižších stolic a uložil krajskému soudu v L., aby ve věci znovu jednal a rozhodl; zmateční stížnost byla poukázána na toto rozhodnutí.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížností podanou z důvodů zmatečnosti podle § 385 č. 1 b), c) tr. ř. vytýká veřejný žalobce, že odvolací soud, porušiv předpisy materiálního práva, zprostil obžalovaného z obžaloby podle § 326

č. 4 tr. ř. pro nedostatek potřebného zmocnění ve smyslu ustanovení § 9 č. 6 zák. čl. XLI:1914, považuje mylně čin obžalovaného, tvořící předmět obžaloby, za přečin urážky na cti podle §§ 2, 3/II č. 2 zák. čl. XLI:1914, ačkoliv čin naplňuje skutkovou podstatu přečinu podle §§ 227, 229 tr. zák.

Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění. Odvolací soud neshledal v jednání obžalovaného skutkovou podstatu přečinu křivého obvinění podle §§ 227, 229 tr. zák. z důvodů, že podle znění inkriminovaného výroku obžalovaný neobviňoval okresního náčelníka ze spáchání trestného činu, poněvadž okresní náčelník byl oprávněn zakázati, aby žádost obžalovaného nebyla vyřízena, pokud by se nevrátil z dovolené, a že též tvrzené naléhání okresního náčelníka na obžalovaného, aby žádost o udělení hostinské licence odvolal, není trestným činem, poněvadž naléhání to mělo jistě svůj právní základ, resp. náležitý důvod. Dále uvádí odvolací soud v odůvodnění svého rozsudku, že ani zemský úřad neshledal důvodů, aby bylo proti okresnímu náčelníku na základě stížnosti obžalovaného zavedeno vyšetřování. Odvolací soud z těchto důvodů neshledal v jednání obžalovaného ani skutkovou podstatu přečinu podle § 20 zák. čl. XLI:1914 s tím dalším odůvodněním, že i tento trestný čin vyžaduje, aby se obvinění vztahovalo na takový čin, jenž je trestný buď podle trestních zákonů anebo stíhatelný disciplinárně. Názor odvolacího soudu je mylný. Obžalovaný ve své stížnosti podané na okresního náčelníka netvrdil toliko, že okresní náčelník při odchodu na dovolenou zakázal, aby jeho žádost nebyla vyřízena, nýbrž, že spisy zůstaly na okresním úřadě ležeti, poněvadž okresní náčelník nařídil, aby žádost vyřizována nebyla, a že po návratu okresního náčelníka z dovolené opětovně musil prositi o postoupení žádosti zemskému úřadu. Tato stížnost obsahuje tedy přímé obviňování okresního náčelníka, že úmyslně zdržoval vyřízení žádosti, čemuž nasvědčují zejména slova, že »opětovně musel prositi o postoupení žádosti krajskému úřadu«, — tedy obviňování poškozeného z takového jednání, které jest disciplinárně stíhatelné. Též v dalším bodu stížnosti obžalovaného jest při nejmenším spatřovati obviňování poškozeného z disciplinárního přečinu, neboť obžalovaný si stěžuje, že okresní náčelník činil naň i na jeho bratra nátlak, uváděje výslovně, že bratr obžalovaného na nátlak okresního náčelníka přenesl licenci do domu obžalovaného, a že obžalovaný odvolal svoji žádost o udělení licence proti své vůli pod nátlakem poškozeného. Nátlak úředníka na strany, aby učinily něco proti své vůli, nemůže býti všeobecně považován za jednání dovolené, nýbrž jest při nejmenším disciplinárním přečinem, když nebylo prokázáno, že nátlak nevybočil z mezí výkonu úřední moci. Obžalovaný neuvedl ve své stížnosti, v čem nátlak okresním náčelníkem naň činěný spočíval, avšak z toho, že obžalovaný přímo ve stížnosti žádal, aby proti obviněnému okresnímu náčelníkovi bylo zavedeno vyšetřování, je zřejmé, že obžalovaný obviňoval poškozeného z takového jednání, které sám považoval za nedovolené. Poněvadž také výsledky trestního řízení nebylo nijak objasněno, v čem onen tvrzený nátlak spočíval, nemá náhled odvolacího soudu, že toto naléhání okresního náčelníka mělo jistě svůj právní základ neb náležitý důvod, žádného skutkového podkladu. Správnost náhledu odvolacího soudu nemůže

odůvodniti ani poukaz na okolnost, že zemský úřad neshledal důvodů k zavedení vyšetřování proti obviněnému okresnímu náčelníkovi, když nebylo soudy ani zjišťováno, z jakého důvodu se ono opatření zemského úřadu stalo. Nejvyšší soud nemohl však ve věci sám meritorně rozhodnouti, neboť nižší soudy neučinily skutková zjištění, na jichž základě by bylo lze posouditi, zda čin obžalovaného tvoří skutkovou podstatu trestného činu a pod které ustanovení zákona jest jeho čin zařaditi. Jmenovitě neučinily zjištění, z kterých by bylo možno posouditi, zda obviňování bylo objektivně křivé a zda bylo učiněno vědomě křivě (§§ 227, 229 tr. zák.), či zda obžalovaného stíhá toliko nedbalost a v jaké míře (§ 20 zák. čl. XL/1914). Poněvadž nejvyšší soud sám potřebná zjištění vzhledem k ustanovení 3. odstavce § 33 por. nov. učiniti nemůže, bylo postupovati ve smyslu 1. odstavce § 35 por. nov. a učiniti opatření uvedené ve výrokové části tohoto usnesení, na něž bylo zmáteční stížnost poukázati.

Čís. 4589.

Zástupcom súkromného žalobcu v pokračovaní pred sborovým súdom pri všetkých procesných úkonoch — aj pri ohlásení odvolania — ak nejde o prípad zastupovania zákonným zástupcom v smysle § 47 odst. I. tr. p., môže byť len advokát.

Preskúmal-li odvolací súd meritorne odvolanie, ohlásené pred sborovým súdom v mene súkromného žalobcu osobou, ktorá nie je advokátom, prekročil medze svojej pôsobnosti a zavinil zmätok podľa § 384 č. 4 tr. p.

(Rozh. zo 17. januára 1933, Zm IV 470/32.)

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci proti V. T., obžalovanému zo zločinu krivého obvinenia podľa § 227 I. a II. odst. tr. zák., na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti náhradnej súkromnej žalobkyne Z. B. z úradnej povinnosti na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 384 č. 4 tr. por. zrušil rozsudok odvolacieho súdu spolu s pokračovaním, ktoré nasledovalo po späťvzatí odvolania verejného žalobcu, a vrátil vec vrchnému súdu v K., aby znovu rozhodnul o odvolaní, ktoré podal O. B. ako zástupca poškodenej Z. B.; zmätočnú sťažnosť poukázal na toto rozhodnutie.

D ô v o d y:

Preskúmavajúc rozsudok odvolacieho súdu na základe zmätočnej sťažnosti poškodenej Z. B. ako náhradnej súkromnej žalobkyne spoznal najvyšší súd, že rozsudok tento a čiastočne aj pokračovanie odvolacieho súdu trpí zmätočnosťou podľa § 384 č. 4 tr. por., ktorej je treba vždy dbať z úradnej povinnosti (posl. odst. cit. §). Proti oslobodzujúcemu rozsudku prvej stolice ohlásil odvolanie verejný žalobca; na jeho základe odvolací súd správne pokračoval až do tej doby, kedy namiesto vrchného prokurátora pri odvolacom hlavnom pojednávaní vzal toto odvo-